OSCAR WILDE

Balada închisorii din Reading

ÎN ROMÂNEȘTE DE

N. PORSENNA

CUGETAREA — GEORGESCU DELAFRAS

Scanat cu CamScanner

524

Scanat cu CamScanner

BALADA INCHISORII DIN READING

Scanat cu CamScanner

OSCAR WILDE

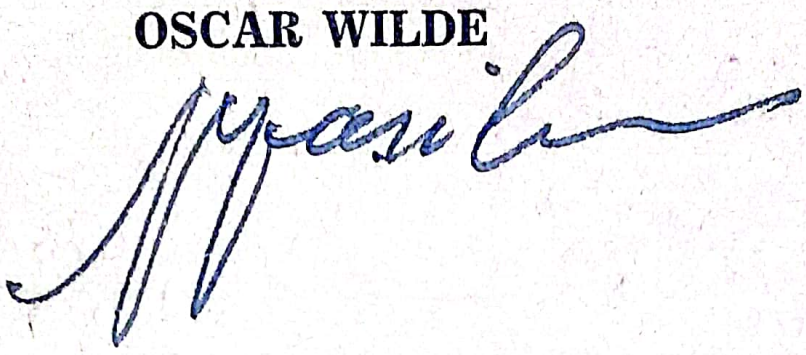

BALADA ÎNCHISORII DIN READING

IN ROMÂNEȘTE DE

N. PORSENNA

CUGETAREA - GEORGESCU DELAFRAS S. A.

BUCUREȘTI IV. — STR. POPA NAN, 21

20-944

Scanat cu CamScanner

Scanat cu CamScanner

IN MEMORIAM

C. T. W.

Câtva timp ostaş în Garda Regală Călare
Obüt H. M. Inchisoarea Reading,
Berkshire, 7 Iulie 1896.

Scanat cu CamScanner

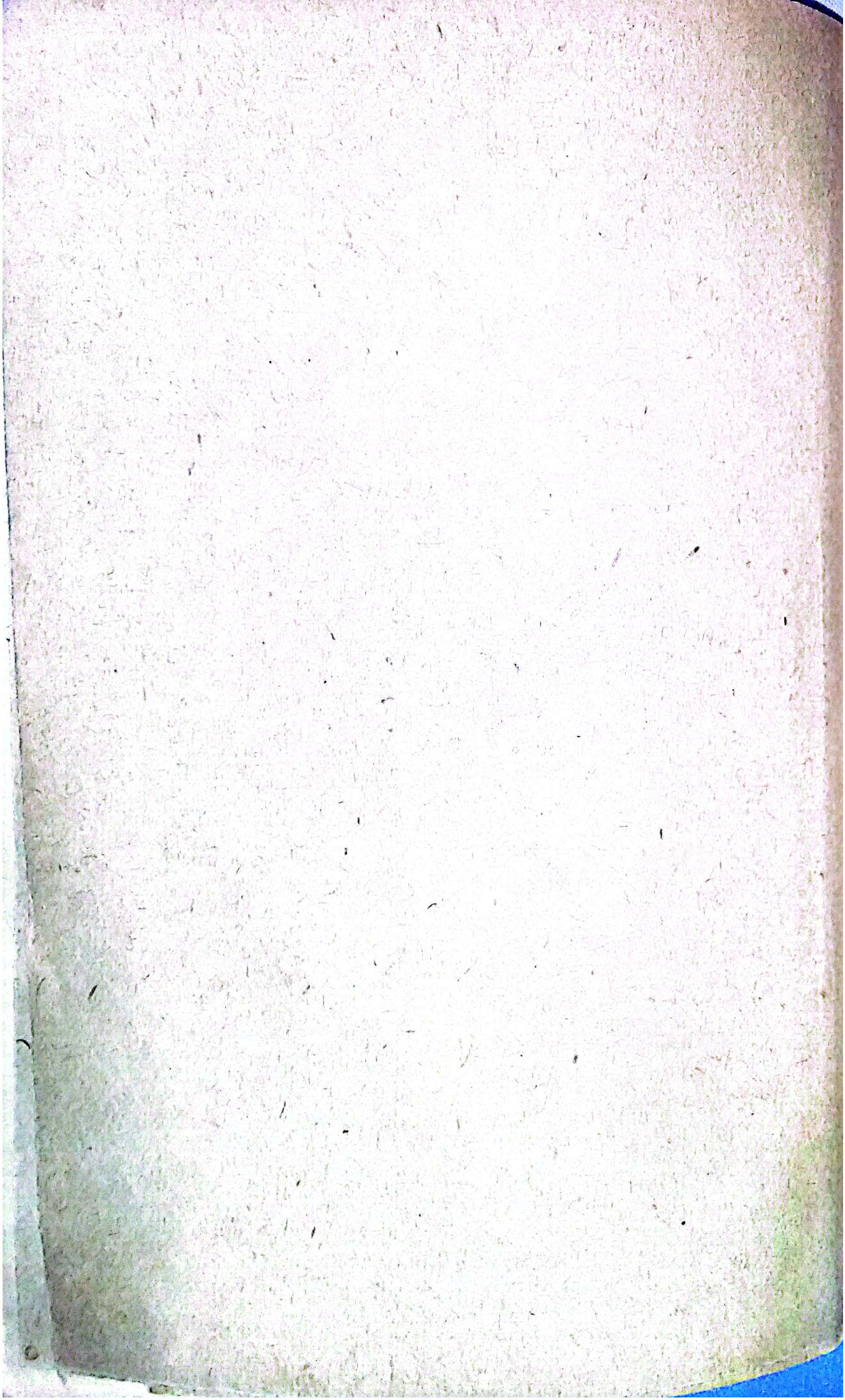

Scanat cu CamScanner

LĂMURIRI

Marele poet irlandez, scriitor de limbă engleză, Oscar Wilde (1856—1900), fu supranumit în timpul carierii sale pământeşti *Regele Vieţii.* Şi într'adevăr a fost : celebru, bogat, frumos şi tânăr, era răsfăţatul societăţii londoneze şi una din faimele cele mai autentice ale literaturii mondiale. Işi trăia viaţa ca un prinţ din „O mie şi una de nopţi".

Ultra-rafinat — supus la crize de epilepsie din pricina alcoolului — alunecă în perversiune, iar justiţia britanică nu-l iertă : în ziua de 25 Mai 1895 îl condamnă la doi ani de muncă silnică pentru atentat la moravuri. Şi astfel „Regele Vieţii" deveni C. 3.3.

In închisoare, geniul lui se transformă din temelie : deveni de o putere incomparabilă, sui culmi care înainte i-ar fi fost inaccesibile. De unde în timpul gloriei lui cântase în scrieri numai bucuria şi plăcerea — uneori în chip cam convenţional — după marea experienţă cântă numai durerea : şi o cântă cum nimeni altul n'o făcuse înaintea-i, şi cum puţini vor face-o mai târziu : adânc,

sincer, dramatic... Ultimele două opere ale vieţii lui, scrise după închisoare (de altfel, n'a mai supravieţuit decât trei ani), sânt: *De profundis*, o confesiune în proză a vieţii sale de ocnaş şi a metamorfozei sufleteşti şi intelectuale ce suferise — şi poemul în versuri *The Ballad of Reading Gaol*, Balada Inchisorii din Reading.

Iresponsabil din punct de vedere psihiatric — acesta e şi motivul pentru care a alunecat în viţiu — *fondul* caracterului său a fost nobleţea, dezinteresarea, cavalerismul, delicateţea morală. A fost un excelent fiu, soţ, părinte, frate şi prieten. Experienţa cumplită din temniţă a adăogat naturii lui altruiste o doză masivă de spirit creştin. Nenorociţii lui tovarăşi de ocnă îl adorau ca pe un sfânt.

* * *

Balada Inchisorii din Reading a fost considerată de multe autorităţi drept cea mai frumoasă baladă din limba engleză. D-na Currie scrie despre „teribila baladă" cu splendori şi inegalităţi, cu amestec de forţă poetică, realism crud şi sentiment de netăgăduit:

„Totul e o înspăimântătoare tragedie, strânsă dela început până la sfârşit. Un prieten al meu, care trece drept judecător în asemenea materie, mi-a spus că ar fi dorit să pună câteva pasagii din acest poem, din cauza groaznicei, tragicei sale intensităţi, pe acelaş picior cu unele descrieri din *Infernul* lui Dante, dacă *Balada Inchisorii din Reading* n'ar fi cu mult mai omenească".

Iată un extras dintr'o însemnată revistă din Londra:

„Bucata aceasta întreagă e teribilă ca paginile lui Sofocle. Că a redat, cu o frumoasă artă, atât de mult din esenţa vieţii lui şi a altora în locul acela care era un infern pentru cei sensibili, e ceva memorabil pentru sociolog, dar lucru mult mai însemnat

pentru literatură. Este o baladă simplă, sfâşietoare, o mare baladă: una din cele mai mari din limba engleză. *(ROBERT SHERARD, Viaţa lui Oscar Wilde).*

Frank Harris, alt biograf al celebrului poet, zice de asemeni în a sa *Vieaţa şi Spovedaniile lui Oscar Wilde:*

Balada Inchisorii din Reading este cea mai frumoasă baladă din literatura engleză; dar e totdeodată şi strigătul cel mai nobil, care, dintr'o închisoare modernă, a ajuns până la urechile noastre: singurul strigăt nobil din aceste beciuri ale urii şi cruzimii omeneşti. Prin această baladă ce palpită de suflul însuşi al lui Isus, Oscar Wilde a contribuit nu numai să reformeze închisorile engleze, ci să transforme din temelie aceste închisori, care înjosesc creerii şi strivesc sufletele.

Considerată drept „cea mai frumoasă baladă engleză", elogiul care i se aduce este imens, ţinând seamă că ea are de luptat cu prestigiul câtorva opere universale. Dacă n'am cita decât cele două poeme: *Corbul* americanului Edgar Poë şi *Don Juan* al lordului Byron, — şi încă rivalitatea ar fi redutabilă.

* * *

Cutezând să încercăm tălmăcirea în versuri româneşti a acestei capo-d'opere, sântem datori cititorului scurte explicaţii:

Mai întâi, am căutat să păstrăm ca ton general *simplitatea* patetică a originalului, care însă nu exclude cizelarea artistică cea mai atentă. Simplitatea clasică este

supremul rafinament al stilului „lucrat." Wilde excela în asemenea stil, ca şi Anatole France. Hermetismul neinteligibil al unor poeţi moderni, obscurităţile voite, vocabularul cules cu lupa din dicţionare, nu ascund decât sterilitatea inspiraţiei, lipsa de talent.

Preocuparea noastră de căpetenie a fost să încercăm a reda în inevitabil palida noastră traducere măcar *naturaleţea şi sinceritatea* poemului, simplitatea lui tragică, în neputinţă fiind de a transpune tot clocotul de gânduri, toată bogăţia de imagini, pe care o traducere în versuri nu o poate reproduce niciodată. O traducere în versuri legitimează în întregime adagiul italian *traduttore traditore :* necesităţile inexorabile ale rimei, şi întrucâtva şi ale ritmului, te obligă foarte des să reţii numai *o parte* din ideile şi metaforele originalului, iar cele la care renunţi să le înlocueşti *cu altele proprii,* redând măcar *atmosfera* din versul tradus şi „trădat". O traducere în versuri este — când e reuşită — aproape o colaborare ; când nu e izbutită, o simplă pastişe. Nu vorbim de cazurile excepţionale, când tălmăcirea, întrecând originalul, devine o operă personală, ca bunăoară *Veneţia* şi *La Steaua* ale lui Mihail Eminescu.

* * *

Fiecare strofă din *Balada Inchisorii din Reading* este alcătuită din 3 versuri cu aceeaş rimă. Dăm ca model chiar prima strofă a poemului :

He did not wear his scarlet coat,
For blood and wine are read,
And blood and wine were on his hands
When they found him with the dead,
The poor dead woman whom he loved
And murdered in her bed.

După cum se poate vedea, sânt de fapt 3 versuri de câte 14 silabe, împărţit fiecare vers în două semiversuri (hemi-stihuri) de câte 7 silabe. Deci, în total 6 hemistihuri, din care nu rimează decât trei. Oscar Wilde a adoptat acest metru, fiindcă îi dădea mai multă libertate de exprimare, hemi-stihurile sale având uneori câte 8 sau 9 sau chiar 10 silabe, iar alteori numai 6. Am respectat acest metru şi am profitat de aceeaş libertate.

Foarte des, hemi-stihurile originale posedă aşa zisele „rime interioare" : adică, de fapt, hemistihul de 8 sau 10 silabe este împărţit în alte două versuri de câte 4 sau 5 silabe, jumătăţile acestea, sau propriu zis sferturile, rimând între ele.

Rimele interioare dau poemului o melodie, o mobilitate deosebită. Unde le-am întâlnit — şi unde s'a putut — le-am transpus şi în româneşte. Alte ori, în compensaţie pentru rimele interioare la care am fost nevoit să renunţăm, le-am introdus în alte versuri, unde vocabularul românesc ne îngăduia cu succes.

Incă o deslușire măruntă, dar necesară : în cursul poemului se vorbeşte de „tăcerea" ocnaşilor : de im-

presionanta, groaznica liniște a condamnaților care-și ispășesc pedeapsa. Amintim că în închisorile engleze este în vigoare *munca pe tăcute*.

* * *

Celelalte tălmăciri în versuri dela finele volumului sânt de asemeni în metrul original.

N. P.

BALADA INCHISORII DIN READING

I

N'avea vestminte stacojii
Cu vin şi sânge scrise,
Ci vin şi sânge-avea pe mâini
Atunci când îl găsise
Cu fata moartă ce-o iubea
Şi'n patu-i o ucise.

Mergea 'ntre paznici, îmbrăcat
In sur costum ca ceaţa ;
Bonet vărgat purta pe cap,
Schimonosindu-i faţa ;
Dar n'am văzut nicicând un om
Privind mai lacom viaţa.

Nu, n'am văzut nicicând un om,
Sau vreun prizonier,
Holbat la peticul de-azur
(Ocnaşii zic că-i cer),
Şi nici la norii care trec
Văpsiţi cu-argint sau fier.

Păşind smerit, ca osândit,
Las gândul să mă poarte :
Nu ştiu de-i omul vinovat
Mai mult, puţin sau foarte,
Când auzii şoptind un glas :
„Pe ăsta-l duc la moarte".

Isuse ! Dintr'odată simt
Ceva amar ca fierea ;
Oţel topit fu naltul cer
— Aşa mi-era părerea —
Şi însumi eu un chinuit
Nu-mi mai simţeam durerea.

Inţelesei ce gând cumplit
Privirea i-o'nfioară
Şi pentru ce căta avid
La lumea din afară :
El ucisese ce-a iubit
Şi trebuia să moară !

Căci toţi ucidem ce ni-i drag
Şi'ntindem morţii prada :
Omoară unii măgulind,
Ori cu dojeni, cu sfada,
Cei laşi ucid cu sărutări
Iar cei viteji cu spada.

Omoară juni, sau vlăguiţi
De sevele puterii ;
Ucid cu aur, cu-amăgiri,
Cu mâinile plăcerii ;
Cei blânzi deschid cu un cuţit
Zăvoarele Tăcerii.

Iubim prea mult, sau prea puţin,
Mărinimoşi sau hoţi ;
Ucizi plângând, ucizi tăcând,
Nepăsător de poţi,
Căci toţi ucidem ce ni-i drag,
Dar nu murim cu toţi.

N'avem o moarte de ruşine,
Nici vreo pedeapsă 'n viaţă ;
Nu ni se pune ştreang de gât,
Nici haina peste faţă,
Nici din picioare n'atârnăm
Cu vinele de ghiaţă.

Nu pentru toţi un paznic pus
Veghiază 'n pragul porţii,
Când plângem, sau când ne rugăm
Cerând iertarea sorţii ;
Nici ne pândesc să nu răpim
Noi singuri prada morţii.

Nu auzim în zori de zi
Intrând cu pas uşor
Pe preot îmbrăcat în alb,
Pe domnul Procuror,
Nici pe Director dându-ţi vestea
Pălind îngrozitor.

Nu ne sculăm să ne'mbrăcăm
Cu straie grosolane,
Pe când un doctor ia'nsemnări
(Tribut Ştiinţei vane !)
Privind un ceas a cărui limbi
Par ritmuri de ciocane.

Nu ne simţim gâtleju-uscat
De nisipoasa sete,
Pe când călăul ia un laţ
Din împletite bete
Şi ţi-l petrece după gât,
Să nu-ţi mai fie sete !

Nu plecăm capul s'auzim
Prohod cântat de-aproape,
Nici sufletul nemuritor
Cu groaza prinsă'n pleoape
Nu vede propriu-i sicriu
Ducându-l să-l îngroape !

Prin ferestruică nu privim
Spre-acoperiş, sub scafă ;
Nu ne rugăm din glas de lut,
Cu moartea 'nfiptă'n ceafă,
Şi nici pe buze nu primim
Sărutul de Caiafă !

II

Trei luni umblă cu păzitor
In sur costum ca ceaţa :
Deşi tichia 'i sta pe cap,
Voioasă 'i era faţa ;
Dar n'am văzut nicicînd un om
Privind mai lacom viaţa.

Nu, n'am văzut nicicând un om,
Sau vreun prizonier,
Holbat la peticul de-azur
(Ocnaşii zic că-i cer),
Şi nici la norii destrămaţi
Din caiere ce pier.

Nu-şi frângea mâinile, cum fac
Innebuniţii care
Preschimbă salbă de nădejdi
In iad de disperare :
Ci doar căta spre soare'n sus,
Sorbind din aer, tare.

Nu se frângea, nu se plângea
De fiorosul chin :
Ci bea din aer, aşteptând
Un leac din cer senin,
Sorbind din soare cum ai bea
Dintr'un pahar cu vin !

Şi eu şi ceilalţi chinuiţi,
Uniţi de-a noastre soarte,
Uităm de sântem vinovaţi
Mai mult, puţin sau foarte,
Ci doar privim şi ne'ngrozim
De cel ursit la moarte.

De-i straniu să-l priveşti trecând
Uşor, cu faţa vie,
Ori stranii ochii ce-i tânjesc
Spre cer cu lăcomie,
Mai straniu e să-l ştii dator
Cu-astfel de datorie!

Stejari şi ulmi dau frunze verzi
Când se dezghiaţă glodul;
Doar Furca poartă mugur om
Când laţul strânge nodul:
Un om ce, tânăr sau bătrân,
N'apucă să-şi dea rodul.

Un post înalt e luat cu-asalt,
Ispitelor supus;
Dar *cine* vrea înalt să stea
Cu laţ de gât adus
Şi ultima lucire 'n ochi
Cătând spre ceruri sus?

E dulce să dansezi uşor
Când plin îţi merge 'n viaţă,
Şi 'n dans să cânţi, în joc să'ncânţi
Privind Iubirea 'n faţă ;
Dar trist cuvânt s'atârni în vânt
Dansând ca o paiaţă !

Iscoditori, bănuitori,
Cătam la el într'una,
Gândind : din noi *cui* i-or sucì
De berigată struna,
Croindu-i vad spre roşul iad,
Şi pentru totdeauna ?

Ca două nave 'n uragan
Ne-am întâlnit odată,
Dar n'am clintit, nici n'am vorbit ;
(Ce să vorbim !) pe dată
Ne-am urmat drumul copleşiţi,
Cu inima 'nfricată.

La urmă omu-a fost trimis
Legat la judecată ;
Şi-aflarăm că va fi suit
In Furca cocoţată
Şi că nu-l vom mai întâlni
In lumea luminată !

Un zid de temniţă simţeam
In juru-i fiecare :
Nu ne dedese lumea loc,
Nici Domnul îndurare :
Ci cleştele Pedepsei, crunt,
Ne ţine strâns în ghiare !

III

În închisoare e piatra tare.
Pe zid musteşte zeama.
Cu mintea trează, paznici veghează
Pe osândit, de teama
Ca nu cumva cu mână rea
Să-şi facă singur seama.

Veghează să nu stea la sfat,
Nici spaima a şi-o spune ;
Veghează când icneşte 'n plâns
Sau cade 'n rugăciune,
Ori viaţa când ar vrea să-şi ia
A Furcii mortăciune.

In mers greoi târâm cu noi
O undă de zmintire ;
Dar toţii ştim că-i dat să fim
A iadului oştire ;
Cu plumb în pas, cu capul ras,
Ne râde-o omenire !

Rupem frânghii în mici fâşii,
Cu unghii sângerate ;
Spălăm pe jos, frecăm vârtos
La gratii ferecate :
Şi rânduri-rânduri zvârlim pe scânduri
Găleţile 'ncărcate.

Coseam la saci, tăiam cosaci,
Cât carnea să ne roază ;
Trânteam căldări, urlam cântări,
Innăduşam sub pază ;
Dar sufletul în orice om
Gemea strivit de groază.

Zile pustii se scurg târzii :
La fel cu toate sânt !
Uităm cu toţi, nebuni şi hoţi,
Ce soartă pe pământ
Ne-aşteaptă, până când un brânci
Ne'mpinge spre mormânt.

Căscată, groapa chiamă 'n şir
Pe unul, pe cellalt ;
Noroiul cere sânge viu
Din curtea de asfalt :
In zori va legăna un om
Belciugul cel înalt !

Cu ochi ţintiţi mergeam prostiţi
Spre ţelu 'ntunecat ;
Călăul cu un săculeţ
Venea domol din sat :
Şi orice om şi-avea al său
Mormânt numerotat.

* * *

In noaptea asta 'n săli pustii
Trec forme 'ngălbenite ;
In faţă 'n dos, în sus, în jos
Curg paşi pe nesimţite :
Şi'n ziduri grele pe la zăbrele
Ies capete 'ngrozite.

El doarme lin, parc'ar visa
Pe-o veselă livadă...
Paznici plătiţi socoţ uimiţi
Că nu-i firesc să vadă
In somn tihnit un osândit
Dat mâine Furcii pradă.

Somnul nu strânge pleoapa când plânge
Şi n'a mai plâns vreodată !
Noi sântem toţi — nebuni şi hoţi
Sub garda înarmată —
Doar o fiinţă cu-o suferinţă
De altul îndurată.

* * *

E crud să simţi sub greu Păcat
Alt cuget cum se stânge ;
In chingi de fier suflete pier
Când Crima crunt le strânge ;
Dar plumb topit ochiu-a ţâşnit
Când altul varsă sânge.

Cu tălpi de pâslă pe la uşi
Doi paznici se strecoară :
Şi cum privesc, încremenesc
Şi'n suflet se'nfioară
Văzând ocnaşii 'ngenunchiaţi
In rugă 'ntâia oară.

Dealungul nopţii ne-am rugat,
Părând a ţese tort
Din rugă şi din remuşcări ;
In ruşinosul port
Sorbeam durerea cum a supt
Oţetul, Sfântul Mort.

* * *

In zori de-azur cocoşul sur
Sună a zilei toacă ;
Dar ziua 'n ocnă nu venea !
A negurii bulboacă
Plutea adânc, şi mici stafii
Albind, păreau că joacă.

Pluteau uşor în vânt de zbor
In ceasul de utrenii ;
Ceata nebună juca'mpreună
Cu-a 'ntunecimii genii,
Sucind vârtos în ritm hidos
O horă de vedenii.

Triste figuri, cu strâmbături
De un sinistru chip,
Mai sus, mai sus —căci graniţi nu's —
In jocuri se 'nfirip,
Şi'n dans grotesc fac arabesc
Ca vântul pe nisip.

Marionete în piruete
Sprinţar şi'ncură sportul ;
Geamăt de frică din glas ridică
Şi fioros li-i portul,
Şi cântă tare, în gura mare,
Ca să deştepte mortul.

Ţip' să se spargă : „Lumea e largă,
Dar gleznele 'n cătuşe
Şchiopând mereu, păşesc mai greu
Ca două picioruşe !
Iar pe ocnaşi în lanţuri traşi
Ruşinea-i înnăbuşe".

Nu-i pentru cânt orice cuvânt
Dibaci ţesut cu glume ;
Dar nu cutezi să te distrezi
— Spectacol fără nume ! —
Când vezi înverigat un om :
E cel mai trist din lume !

Mai jos, mai jos, valsând greţos
Şi chicotind din fugă,
Năluci gălbii şi străvezii
Din buze albe 'ndrugă
Şi râd zmintit de osândit
Când e-adâncit în rugă.

* * *

Pornit-au adieri de zori,
Dar noaptea tot se-anină ;
Pe când al ei pânzar cernit
Se-aşterne ca o tină,
Noi ne rugăm şi ne'nfricăm
De-a soarelui lumină.

Un vânt flămând trece gemând
Printre pereţi de piatră ;
Şi'n vuet tare un câine pare
La lună lung cum latră.
O vânt cumplit ! Cu ce-am greşit
Să-mi sufli moartea'n vatră ?

Târziu, a gratiilor umbră
Pe zid încet apare :
Se mişcă spre-aşa zisul pat
Din scânduri de lemn tare,
Şi-aflai că'n lume, undeva,
Cumplita zi răsare.

Ne-am curăţat celula 'n zori ;
La şapte, pe răcoare,
Era sfârşit ; dar un foşnit
De-arìpi dă veste mare
Că'n pragul porţii Ingerul Morţii
Intrase'n închisoare !

El nu venì cu-alai măreţ,
Nici pe cal alb călare :
O sforicică şi-o scândurică
Pentru-o spânzurătoare
Sânt de ajuns ; iar nodul uns
Gâtleju'l strânge tare.

Noi pentru lume sântem anume
Cum în vestmânt e zdreanţa ;
Să ne rugăm, ori să sperăm,
Pierdut-am cutezanţa ;
Tot ce-i vioi e mort în noi :
E moartă 'n noi Speranţa !

Dreptatea oarbă calcă 'ntins
Pe neclintitu-i drum ;
Călcâi de fier striveşte crud
Pe slabi, pe tari, oricum ;
Izbeşte-apoi cu bici de foc
Şi lasă'n urmă-i scrum.

* * *

Opt ceasuri au sunat, precum
Ciocanul pe ilău ;
Ci'n cruntul ceas, al Sorţii pas
Sortì, în mersul său,
Un laţ de sfoară care 'nfăşoară
Pe bun ca şi pe rău.

N'aveam ce face : aşteptam
Grozavul semn să cadă :
Şi împietriţi, încremeniţi,
Stam muţi şi crunţi grămadă,
Dar inima bătea în toţi
Ca toba la paradă.

* * *

Deodată, spornic, limba 'n ceasornic
Izbì cu 'nfiorare ;
Şi din piepturi vii un strigăt răzbì
De neagră disperare,
Ca strigăt scos de-un biet lepros
Zvârlit din lumea mare.

Şi cum în vis năluci de-abis
Le vezi ca printr'o brumă,
In funíe vedem urcând
Un om născut din mumă,
Iar ruga ce-o sfârşì ţipând
Călăul i-o sugrumă !

O ! Cine ştie ce mărturie
Din strigătu-i coboară !
Ce regret amar, ce sudori de jar...
Ca mine bunăoară !
Căci multe vieţi cine-a trăit
Mult trebui să şi moară.

IV

Nu-i slujbă sfântă la altar
In zi de spânzurare,
Ci-i preotul în acea zi
Bolnav de supărare:
In gândul lui, în ochii lui
Citeşti înfiorare.

Inchişi sub pază pân'la amiază
Şedem, până ce cad
Zăvoarele, iar temniceri
Trag uşile de brad,
Şi din celule ţâşnim toţi
Ocnaşii ca din iad.

Ieşim în aerul cel bun
Ce ne mângâie faţa ;
Dar feţele acestor inşi
Sânt sumbre cum e ceaţa,
Şi oameni n'am văzut nicicând
Privind mai lăcom viaţa.

Nu, oameni n'am văzut nicicând,
Sau vreun prizonier,
Holbaţi la peticul de-azur
(Ocnaşii zic că-i cer)
Şi nici la norii ce plutesc
Nepăsători şi pier.

Vreo câţiva umblă dintre ei
Fricoşi purtându-şi portul,
Căci *ei* urmau să urce 'n laţ
Dacă-şi primeau drept ortul :
El omorâse ce trăia,
Dar ei ucis-au mortul.

Da : un făptaş de nou păcat
Deşteaptă la durere
Un suflet din cellalt tărâm,
Din veşnica Tăcere,
Şi-l face-a sângera din nou
Cu sânge şi cu fiere.

* * *

In clasicul hidos costum
Un şir de clowni păream ;
Mergeam pe-asfalt de jur în jur
Şi toţi în jos priveam ;
Posaci călcam pe-asfalt în jur
Şi unul nu vorbeam.

Umblăm tăcuţi de jur în jur,
Şi'n oricare din noi
Cumplit de-amare amintiri
Ţâşnesc ca un şuvoi ;
Cu Spaima 'n frunte ne târâm
Şi Groaza înapoi.

* * *

In vino-dute păzesc pe brute
Gardişti cu pasu 'ntins :
Le e costumul nou-nouţ
Tot cu curele 'ncins,
Dar cizmele-s pătate alb
Cu hălci de var aprins.

Căci locul lui de îngropat
Nu este loc de moarte,
Ci doar noroi printre calcar,
De zid nu chiar departe,
Pentru ca mortu 'n strat de var
De giulgi să aibă parte !

Da, răposatul şade'n giulgi
Cum nu toţi au noroc :
Vârât în curte sub pământ,
In tot umblatul loc,
Cu lanţuri zace de picior
Intr'un cearşaf de foc.

Varul nestins roade din el
Os, carne, sânge, seu :
Din carne muşcă peste zi,
Noaptea din os, mai greu :
Carne şi os roade pe rând,
Dar inima mereu !

* * *

Trei ani în şir n'or semăna
Răsad de plantă vie :
Trei ani în blestematul loc
N'o creşte bălărie ;
Ci glia lui va fi sub cer
Şi stearpă şi pustie.

O inimă de ucigaş
Cred ei că spurcă huma.
Dar nu ! Din darnicul pământ
Vor creşte-abia acuma
Garoafe şi mai sângerìi
Şi crini mai albi ca spuma.

Scanat cu CamScanner

Din gură roşii maci vor da,
Din ochii-i lăcrămioare :
Căci cine spune prin ce minune
Isus mai poate-apare,
Şi cum toiagul a'nflorit
L'a Papei cuvântare ?

Dar roşii flori nici albe flori
Nu cresc în puşcărie,
Căci florile-ar mai alina
Pe omul în urgie :
Nisip şi bolovani şi var
S' întreaga poezie !

Nici maci nici crinii nu'nfloresc
Pentru nebuni şi hoţi,
In lutul sterp nicicând brăzdat
De-a plugurilor roţi,
Spre-a spune că Divinul Fiu
Murit-a pentru toţi !

* * *

Deşì al închisorii zid
Se'nalţă 'ntunecat,
Şi noaptea nu se plimbă duh
Cu lanţuri ferecat,
Nici suflet n'ar putea să plângă
In locul blestemat,

E'n pace mortul ucigaş,
Ferit de-orice furtună :
Nu-l chinueşte-al Vieţii glas
Cu Spaima dimpreună :
Fiindcă'n var nu-i gând amar,
Nici soare şi nici lună.

* * *

Ca pe o fiară l-au ucis...
Şi nici nu porunciră
Clopot să sune, nici rugăciune :
Ci'ndată ce sfârşiră,
Pe fugă l-au dat jos din laţ
Şi'n groapă l-azvârliră.

L-au despuiat de straie tot
Şi-au râs de trupu-i gol,
De gâtu-umflat, de ochiul stat
In ţeapăn rotocol ;
Şi tot râzând, şi var turnând,
I-au aşternut linţol.

N'a vrut preotu-a se ruga
Pe groapa fără nume,
Nici sfânta cruce-a-i închina,
Ca sufletu-i să'ndrume ;
Deşi doar pentru păcătoşi
Venit-a Crist pe lume !

Şi gata... Facla vieţii lui
Fu dată să se stângă :
Străine lacrimi pentru el
In urnă-au să se strângă,
Căci jalnicii-i fiind proscrişi,
Proscrişii ştiu să plângă.

V

Nu ştiu de-i Legea dreaptă, nici
De e nedreaptă tare :
Dar cei din închisoare ştim
Că-i zidul gros şi mare,
Că orice zi e ca un an
Cu zile lungi şi-amare.

Ştiu doar că Legea ce s'a scris
De oameni pentru om,
De când un frate-a fost ucis
Sub vechiul biblic pom,
Doar din durere s'a urzit
In ultimu-i atom.

Un penitenciar, o ştim,
Zidit e din păcate;
Celulele-i sânt înadins
Cu gratii ferecate,
Ca să nu vadă Crist pe om
Cum chinueşte-un frate.

Printre zăbrele, soare sau stele
Pierd raza lor cerească:
Şi-astfel ascund un iad profund
Cu nepătrunsă mască,
Incât nici Fiu de Om nici Zeu
Să nu-l mai recunoască.

* * *

Fapte cumplite — plante-otrăvite —
Pot creşte 'n închisoare:
Şi numai ce-i mai bun în om
Se scutură şi moare:
Spaima nebună luptă'mpreună
Cu muta disperare.

Cel slab îşi simte nervii zob
Şi plânge ca nebunul ;
Sau chinuit, batjocorit,
Ii vine gărgăunul !
Mulţi se zmintesc, toţi se 'nrăiesc,
Dar nu vorbeşte unul.

Celula 'n care stăm fiecare
E-o groaznică latrină ;
Duhoarea morţii prin pragul porţii
De scârbe intră plină,
Şi-orice, afară de Desfrâu,
E rupt ca'ntr'o maşină.

Sălcia apa cu noroi
Când bem, grumazu 'l strânge ;
In pâinea-amară găsim var
Şi clei vâscos ca sânge ;
Iar Somnu 'n loc de-a adormì
Se plimbă crunt — şi plânge.

* * *

Setoşi scrâşnim, flămânzi râvnim
La otrăvita masă ;
Ci'n închisoare răbdarea-i mare :
De foame nu ne pasă ;
Doar pietrele ce le cărăm
Pe inimă ne-apasă.

Cu noaptea'n suflet, cu amurg
Deapururi în odae,
Roţi învârtim, frânghii 'mpletim
Ce mâinile ne taie ;
Dar liniştea cade mai greu
C'a tunului bătae.

In nici un ceas mai blând vreun glas
Nu spune-o cuvântare ;
Prin uşe ochi ce ne privesc
Sânt fără de 'ndurare :
Şi sufletul în orice chip
Călcat ne e'n picioare.

Ne înjosim şi ruginim
Ca lanţuri azvârlite ;
Blestemă unii, alţii plâng,
Ies alţii din sărite ;
Dar legile divine frâng
Şi inimi împietrite.

* * *

Căci orice inimi omeneşti
Zdrobite totuş ard,
Şi imnuri Proniei cereşti
Ii cântă ca un bard,
Şi focul mare-l hrănesc pe-altare
Cu preţiosul nard.

Ferice inimi ce se frâng
Şi dobândesc iertarea !
Doar prin păcate în plâns spălate
Se'nfăptue-Inălţarea :
In răni de inimi frânte Crist
Işi picură-îndurarea.

* * *

Cel cu gât vânăt şi umflat,
Cu ţeapăn ochi deschis,
Aşteaptă Mâna care-a dus
Pe hoţ în paradis :
Căci pentru-un suflet pocăit
Nici raiul nu stă'nchis.

* * *

Trei săptămâni mai fu lăsat,
C'aşa e'n lege ritul ;
Să se deprindă şi'ncet să-şi prindă
In cuget ispăşitul :
Şi sângele-a-l spăla pe mâna
Care-a ţinut cuţitul.

Lacrimi de sânge-au curs din plin
Pe mâna ce-a răpus :
Cum, decât sânge 'nlăcrimat
Mai bune leacuri nu-s,
Pata lui Cain devenì
Pecetea lui Isus.

VI

In temniţa Reading, în satul Reading
— Locşor pierdut în lume —
Un condamnat e sfâşiat
De-a flăcărilor spume :
Aprins focar din giulgi de var,
In groapa fără nume.

Lăsaţi-l... Până când Cristos
Veni-va-a doua oară,
Nu-l plângeţi, nici păreri de rău
Nu ziceţi într'o doară :
Ucis-a omul ce iubea,
Şi-a trebuit să moară.

Cu toţi ucidem ce ni-i drag
Şi'ntindem morţii prada ;
Omoară unii măgulind,
Ori cu dojeni, cu sfada :
Cei laşi ucid cu sărutări,
Iar cei viteji cu spada !

C. 3. 3.

ALTE TĂLMĂCIRI

Scanat cu CamScanner

Scanat cu CamScanner

LOUIS BOUILHET

VERSURI UNEI FEMEI

Cum ? Tu râdeai, femee, când mi-arătai iubire,
Şi mă minţeai ! Dar nu e în gându-mi să te cert :
Nu mă'nşelai pe mine, ci propria-ţi simţire :
Odată mi-ai fost dragă, iar astăzi doar te iert.

Ca dragostea-mi, iertarea din inimă să fie ;
Eu nu-ţi cer suferinţa, nici chiar regretul mut.
Tot ce-am iubit în tine fu doar a mea beţie ;
Din ce-am iubit în tine nimica n'am pierdut.

Văpaia ta nu arse decât l'a mea căldură ;
Ca oaspetele sacru din Cana Galilee,
In vin eu preschimbat-am amara-ţi băutură
Şi-am prefăcut în farmec minciunile-ţi, femee.

Tu fost-ai totdeauna, şi chiar în clipe rare,
Un instrument sub arcu-mi : să suni sta scris în rol.
Ca aria ce cântă în scorburi de ghitare,
Eu mi-am vibrat visarea în sufletul tău gol.

De-a fost sublim şi dulce, e numai o himeră ;
Eu pot s'o strig în lume şi nici să te numesc.
Ca să absorb din haos splendoarea-ţi efemeră,
Mi-a fost deajuns credinţa, deajuns ca să iubesc.

Adio deci. In calea-mi nici nu te-am întâlnit.
Discret pudrează-ţi fruntea de roşul impudorii ;
Când mi-am golit paharul, banchetul s'a sfârşit ;
Iar vin de-o mai rămâne, îl bea-vor servitorii !

JEAN RICHEPIN

UITAREA IMPOSIBILĂ

Eu ştiu că întâmplarea-mi e tot ce-i mai banal,
Şi n'am de ce să sufăr şi nici să muşc pământul ;
Plătesc la fel uitând-o, cum ai uita cuvântul
Ce-arunci în fierbinţeala nocturnă-a unui bal.

Nu vreau, rănit de moarte, să gem : un animal
Ce'n colţ de gard, cu frică, îşi caută mormântul ;
Ci răscolindu-mi rana, mă sfâşii cu avântul
Copilului ce-şi râde de-al sângelui său val.

Nu pot să'ngrop durerea : atât este de mare ;
Zadarnic aş zidi-o, căci din mormânt tresare
Şi geme din adâncuri ca oropsitul vulg.

Ca să sugrum revolta acestei inamice,
Ar trebuì şi creer şi inimă să-mi zmulg
Şi'n plumb topit să'nnăbuş oricare cicatrice.

JEAN RICHEPIN

SUPREMUL PARFUM

Şi s'a sfârşit. Fu prea frumos !
E însă 'n rânduiala Firii
Să verşi pe urmele iubirii
Atâtea lacrimi de prisos.

Dar s'a sfârşit... S'a'nchis mormântul :
Pe visul proaspăt îngropat,
Peste amorul fulgerat
S'a prăvălit uscat pământul.

Şi totuş, n'am să plec în pripă ;
Un mic cuvânt mai am să spun :
Vreau să rămân numai o clipă,
Să-mi iau deapururi rămas bun.

Ţi-a fost iubirea parfumată
Ca florile ce le culegi,
Şi amintirea vieţii 'ntregi
Imi va rămâne 'mbălsămată.

Voi mai iubì eu poate încă
Şi nici nu'ncerc a mă păzì,
Dar pe-a iubirii tare stâncă
Voi sta ca un drumeţ de-o zi.

Nicicând vre o femee dragă
Ca tine nu-mi va dăruì
Din plin dureri şi bucurìi.
Tu mi-ai avut fiinţa 'ntreagă.

In orice ochi îmi vor plăcea
Eu voi privì doar o făptură,
Cum magul-rege din Scriptură
Vedea pe cer numai o stea.

In cea mai dulce dezmierdare
Pe tine doar te-oi săruta ;
De-mi înalţ ochii, umbra ta
In faţă limpede mi-apare.

In sânge veşnic te-oi purta...
Când cupa vieţii se revarsă,
Eu voi găsi pe buza-mi arsă
Un strop din sărutarea ta.

Să nu te mire tot ce-ţi spun ;
Căci eu voi fi ca băutorii,
Ce nu-şi pot risipì toţi norii
După beţia din ajun.

EDGAR POË

CORBUL

Balada Inchisorii din Reading — 5

Scanat cu CamScanner

LĂMURIRE

Celebrul poet american Edgar Allan Poë (1809-1849) este unul din cele mai originale spirite ale literaturii universale. Poet de o rară şi maladivă sensibilitate, nuvelist de o incomparabilă putere de creaţie în domeniul atât de puţin explorat al extraordinarului, misterului şi groazei, el este foarte cunoscut marelui public de la noi şi de pretutindeni prin nemuritorul său poem „Corbul". *(The Raven).*

Frumuseţea acestei poezii constă atât în motivul emoţional al inspiraţiei, în subiectul propriu zis, cu surprinzătoarea şi originala lui putere de imaginaţie, cât şi în cizelarea de bijuterie a versurilor.

Tema poemului este nostalgia după fiinţa iubită care a pierit ; este melancolia regretului fără întoarcere. Nicicând simbol mai excentric şi mai puternic nu a întrupat o emoţiune mai profundă, un moment liric mai auten-

tic decât în poemul de faţă. Impărtăşim cititorilor amănuntul atât de caracteristic că durerea pentru iubita moartă, care revine atât de des în poeziile şi chiar în proza lui Edgar Poë, i-a fost inspirată de o boală incurabilă a soţiei sale pe care o adora şi care a zăcut şase ani înainte de a muri. Cele mai numeroase poezii ale lui cu acest subiect — şi printre ele „Corbul" — au fost scrise de Poë în timpul vieţii şi bolii fiinţei iubite, durerea morţii inspirând pe poet *prin anticipaţie*.

Poemul de faţă, care a ispitit curiozitatea şi cutezanţa multor traducători din literatura universală, este osebit de greu de transpus în versuri într'o limbă străină, din cauza extremei sale cizelări, din pricina facturii artistice extrem de „lucrate" a stilului. Este o adevărată colecţie de onomatopee, de adjective, de verbe înşirate unul după altul, în număr impunător, urmărind şi realizând o muzicalitate atât de intensă, încât poemul devine o adevărată simfonie verbală, cu neputinţă de redat în altă limbă decât doar printr'o compoziţie cu totul nouă : lucru care n'a stat nici în intenţiunea, nici în mijloacele noastre.

Am dat versurilor româneşti o factură (metru, număr de silabe, rimă) aidoma ca în originalul englezesc. Am săvârşit însă o singură abatere : în toate strofele textului englez, versul penultim şi antepenultim se termină întotdeauna cu acelaş cuvânt, variat numai de la strofă la strofă. Această aparentă monotonie, prin repetarea unei vorbe ca sfârşit de vers, atât de frecventă în opera poetică a lui Poë, sună ca un leit-motiv de melodie, ca

un refren de cântec, pe care Poë îl foloseşte până la abuz, deşi nu întotdeauna cu mare succes. In *The Raven* însă, repetiţia aceasta are un netăgăduit efect, pe care am încercat şi noi să-l redăm, prin repetarea cuvântului în versurile româneşti ; dar a ieşit monotonie şi platitudine ! De aceea am fost nevoit — deşi ne era mai greu — să punem un cuvânt nou, adesea o imagină nouă, terminând versul penultim şi antepenultim al fiecărei strofe cu vorbe osebite, rimând doar între ele.

Un ultim cuvânt despre cel din urmă vers — versul refren, versul leit-motiv — al fiecărei strofe, terminat aproape invariabil cu adverbul *Niciodată.* Mai întâi, el nu exprimă decât aproximativ ideea din englezescul *nevermore.* „Niciodată" în englezeşte se traduce prin *never. More* înseamnă *mai, încă.* Cuvântul întreg, *nevermore* — în nemţeşte *nimmermehr,* în franţuzeşte *jamais plus* — nu are un corespondent în limba română. El nu s'ar putea rosti decât prin perifraza *niciodată de aci înainte :* ceea ce ar fi mai precis ca sens, iar dacă s'ar putea exprima mai laconic, ar fi mai nostalgic ca efect poetic decât simplul „niciodată", care e vag, generic, exprimând ideea nu numai pentru viitor, ci şi pentru trecut.

In româneşte, sonoritatea cuvântului „niciodată" e tare şi energică, însă nu e dulce, nici rotundă, nici melodioasă, cum este „nevermore". Aceeaş calitate sonoră ar putea-o exprima în româneşte numai cuvinte terminate în *oară,* precum *mioară, odinioară, înfioară,* etc., ceea ce nu e cazul. „Niciodată", îmi spunea d.

Scanat cu CamScanner

Nichifor Crainic, sună lemnos, ca o lovitură cu un ciocan de lemn.

Robit de această infirmitate, precum şi de celelalte semnalate, am cercat totuş să tălmăcim poemul în limba românească, nădăjduind că încercarea noastră va stimula şi pe alţi scriitori, cu un succes mai deplin.

N. P.

EDGAR POË

CORBUL

De demult, în miez de noapte, mă'ngânam domol cu şoapte
Ce-mi grăiau ciudate pagini dintr'o carte cam uitată.
Aţipisem, nu de mult — când mă simt deodată zmult
Din visări, şi prind s'ascult lângă uşa descuiată :
„Mosafir, gândesc, sau poate vreun drumeţ străin mă cată
Şi la uşa-mi stă să bată".

Mohorât, şi frig, şi ceaţă. — Un Decembrie de ghiaţă.
Năluciri ţeseau tăciuni în odaia înnoptată.
In zadar ceream putere cărţilor s'aştern tăcere
Peste-a gândului durere pentru-Aceea 'n veci plecată :
Pentru palida Lenora, înger drag, gingaş, — o fată...
Dusă-acum spre Niciodată.

Foşnetele seci şi grele ce şoptesc printre perdele
Mă frământă, mă spăimântă de o spaimă ne'ncercată.
In cămin ţintesc văpaia. Spre a-mi potoli bătaia
Inimii, străbat odaia, repetând cu voce 'nceată :
„E vreun mosafir, desigur, dintre cei primiţi odată,
Ce la uşă-mi stă să bată".

Sufletul mi-l simt mai tare. — Zic atunci cu glasul mare :
„Orişicine-ai fi la uşe'n ora asta'ntârziată,
Domn sau Doamnă, mic sau mare, cu regret vă cer iertare,
Dar aţi ciocănit, îmi pare, o bătae cam înceată".
Şi scuzând astfel zăbava-mi, deschid largă uşa toată.
Nimeni. — Tinda 'ntunecată.

Noaptea rece mă 'nfioară... Şi visez — întâia oară —
Vise stranii, ne'ndrăznite de un muritor vreodată.
Liniştea e vastă încă. In întunecimea-adâncă,
Un ecou izbit de-o stâncă, în cadenţă murmurată,
Chiamă tainic pe Lenora. Pe când Timpul cerne ora,
El îngână lin : Lenora...

Şed cu inima'n bătae ; dar când iar vreau în odae
Să păşesc, — o ciocăneală aud tot ca 'ntâiaş dată.
„Negreşit, îmi spun, acum — la fereastra dinspre drum
Un drumeţ vrea orişicum la 'ncăperea mea să bată.
O voi desluşì temeinic : taina-mi pare cam ciudată".
Şi spre geam mă'ndrept pe dată.

Il deschid dintre zăvoare... Când, cu-o largă fluturare,
Rar păşì un Corb magnific, cá din vremuri de-altădată ;
Fâlfâind din aripi grele, trecu grav printre perdele,
Şi deasupra uşii mele se urcă semeţ deodată
Pe o statuă-a Minervei ; şi pe marmora curată
Zugrăvì o neagră pată.

Sumbra, strania făptură, cu cătarea aspră, dură,
Mă uimeşte, mă ţinteşte cu-o trufie 'ngândurată.
„Corb spectral cu tunsă ţeastă ! Zburător fără de creastă,
Coborât l'a mea fereastră din Tăria 'ntunecată :
Care-i numele-ţi în noaptea de Infern învolburată" ?
Corbul zise : „Niciodată".

Mică nu mi-a fost mirarea să aud cum înşirarea
De silabe-alcătuit-a o grăire închegată :
Inţeles de-un Corb rostit. Căci nu-i fapt obişnuit
Ca un om să fi primit o jivină 'naripată,
Care intră, zboară, urcă pe o marmoră sculptată,
Dându-şi nume : „Niciodată".

Insă Corbul, singuratic, un cuvânt doar — hieratic —
Spune, ca şi când în suflet doar o vorbă-i e turnată :
Alt nimic. Stând ca o stană, nici nu-i flutură vreo pană.
Eu, trezind-o veche rană, zic : „Prieteni de-altădată
M'au lăsat... *Şi el* pleca-va, ca nădejdea-mi spulberată."
Corbul zise : „Niciodată".

Ascultându-i cu uimire clara, scurta lui rostire,
„Negreşit, mi-am zis, cuvântu-i e o spusă învăţată
De la vreun izbit de soartă, rătăcit din poartă'n poartă,
Pân' ce inima lui moartă în refren îi fu 'nchegată,
In prohod grăind regretu-i de speranţa sfărâmată,
Ce nu'nvie — Niciodată.

Dar, încet, melancolia mă slăbi ; şi'n poezia
Stranie pe care pana în funingine 'mbrăcată
O scria pe alba piatră, sub lucirile din vatră,
Fantazia-mi idolatră se'ntreba : *ce semn* arată
Groaznic, crunt, spăimos, sinistru Corb cu pana 'mpăcurată
Şi cu nume „Niciodată" ?

Spre-a ghici mă tot frământ, dar nu spun nici un cuvânt ;
Ci mă simt străpuns în suflet de-o văpaie fulgerată :
Corbul m'aţintea sălbatic, cu-o privire de jăratic...
Atunci, trist şi singuratic, îmi las tâmpla 'ngândurată
Pe o pernă, vai ! pe care — *ea*, în calea-i ne'nturnată,
Nu dormi-va — Niciodată !

Impletiţi acum în caer plutesc nori de smirnă 'n aer.
Din cădelniţi Serafimii aromesc odaia toată.
Strig : „Te rog pe aurora ce răsare tuturora :
Uit'o — uită pe Lenora în nepenthes cufundată ;
Soarbe, soarbe din nepenthes, lasă-i umbra împăcată !"
Spuse Corbul : „Niciodată".

„Tu, profet ori sol demonic, crainic ce-mi cobeşti ironic !
Dacă cel Viclean sau marea vijelie spumegată
Te-au zvârlit aici... (o oază, unde-i stinsă orice rază),
Pe-ăst cămin izbit de groază — spune-mi vorbă-adevărată:
E balsam în Galileea ? Spune-mi, spune-mi-o pe dată“...
Corbul zise : „Niciodată“.

„Crainic ce-mi cobeşti ironic, prooroc ori sol demonic !
Pe cerescul Domn, pe Fiul ce la toţi ne este tată,
Zi, şi drept să-ţi fie zisul : spune-mi dacă 'n paradisul
Ce'n extaz ne'ncântă visul, înger ştii cu chip de fată :
Inger rar, gingaş, Lenora pe pământ şi'n cer chemată ?“
Zise Corbul : „Niciodată“.

„Taci! strigai, rostirea-ţi curmă; fie-ţi vorba cea din urmă !
Te întoarce 'n hău, în noaptea de Infern învolburată !
Nici un fulg nu-mi pice'n cale din catranul hainei tale !
Dă-mi 'napoi tihnita jale, lasă marmora sculptată !
Scoate-ţi ciocul tău din pieptu-mi, piară forma-ţi ne-
[curată !“
Zise Corbul : „Niciodată“.

De-atunci Corbul, ca pe-o stâncă, şade încă, şade încă
Pe-alba marmoră-a zeiţei, în odaia înnoptată ;
Cu privirea-i, când veghiază, pare-un demon ce visează...
Pe când lampa desenează pe podele umbra-i lată,
De pe inima-mi bolnavă umbra, umbra ne'ndurată
Nu mai trece — Niciodată !

1845.

CUPRINSUL

Pag.

Lămuriri 9

BALADA ÎNCHISORII DIN READING 15

Alte tălmăciri :

Versuri unei femei (Louis Bouilhet) 57

Uitarea imposibilă (Jean Richepin) 59

Supremul parfum (Jean Richepin) 61

Lămuriri 67

Corbul (Edgard Poë) 71

CUGETAREA - GEORGESCU DELAFRAS S. A.

AUTORI ROMÂNI

George Acsinteanu	Escadrila Albă
I. A. Bassarabescu	Proză
—	Lume de ieri
Al. Busnioceanu	Ethos
M. Celarianu	Diamant Verde
Arm. Constantinescu	Cer şi destin, ed. II
Nichifor Crainic	Puncte card. în haos
—	Ortodoxie şi etnocraţie
—	Nostalgia Paradisului
—	Ţara de peste veac
—	Germania şi Italia
Ovid Densuşianu	Literatura Română Modernă
Ovid Densuşianu-Fiul	Stăpânul
—	Furtuna
—	Ceaţă
Delavrancea	Trubadurul
—	Sultănica
V. Eftimiu	Focuri pe Bărăgan
Mircea Eliade	India
—	Şantier
—	Maitreyi
—	Nuntă în Cer
—	Huliganii
—	Intoarcerea din rai
M. Eminescu	Poezii Postume
—	Opera politică
C. Gane	Portrete de femei
Georgescu-Delafras	Omul de mâine, ed. III
—	Cum am cucerit viaţa
—	Tari şi slabi
—	Intărirea şi neamului
Octavian Goga	Poezii
Constantin Giurescu	Istoria Ron
—	Din Trecut
N. I. Herescu	Caete Clasi
B Jordan	Invăţătorii
—	Decebal
Al. Lascarov-Moldovanu	Mamina
—	Tătunu
—	Drumuri...
—	Cruce şi naţionalism
—	Romanul Furnicei
—	Biserica năruită
—	Amintiri cu învăţători
—	Scrisori de Război
M. Lungianu	In Sărbători
C. Manolache	Petru Cercel
—	Iulia Hasdeu
—	Maioreasa
Alexandru Marcu	Aspecte Italiene
Theodor Martas	D'Annunzio
S. Mehedinţi	Poporul
—	Şcoala Muncii
—	Trilogii
Corneliu Moldovanu	Purgatoriul, 2 vol.
P. P. Negulescu	Destinul Omenirii
G. Niculescu-Basu	Amintiri
Victor Ion Popa	Velerim şi Veler Doamne
Cezar Petrescu	Scrisorile unui răzeş
—	Intunecare
—	Ochii strigoiului
—	Luceafărul
—	Baletul Mecanic
—	Nirvana
Cezar Petrescu	Comoara Regelui Dromichet
—	La Paradis General
—	Drumul cu plopi
—	Aurul Negru
—	Calea Victoriei
—	Oraş patriarhal
—	Fram
—	Apostol
—	Pif-Paf-Puf Ed. II
—	1907 vol. I, II, III
Marta Rădulescu-Moga	Streina
Mihai Ralea	Inţelesuri
Theodor Răşcanu	Banul... ochiul dracului
Liviu Rebreanu	Crăişorul Horia
—	Adam şi Eva
—	Ciuleandra
Damian Stănoiu	Preot fără voie
—	Parada norocului
—	Căsătorie de probă
—	Bucureşti-Sinaia
—	O noapte cu ghinion
—	Călugări şi ispite
Eug. Sperantia	„Papillons" de Schumann
Dem. Teodorescu	Robul

AUTORI STRĂINI

Lucio d'Ambra	Profesiunea de soţie
—	Meseria de soţ
—	Arta de a iubi
Mgr. Bougaud	De Evangelis
—	Isus Christos
Alexis Carel	Omul fiinţă necunoscută
Cervantes	Don Quijote, 2 vol.
Alba de Cèspedes	Fuga
William Crookes	Nemurirea sufletului
Milli Dandolo	Ingerul a strigat
Charles Dickens	Pikwick, 2 vol.
Orin E. Dunlap Jr.	Marconi
F. M. Dostoievski	Crimă şi Pedeapsă
Al. Dumas	Regina Margot
—	Cei trei muschetari
Paul Ernst	Comoara din Lautenthal
F.-W. Foerster	Şcoala şi Caracterul
Gavard-Périer	Livingston
Homer	Odisea
Victor Hugo	Notre Dame de Paris
B. Kellermann	Povestea unui dor
A. de Lamartine	Cicerone
Alessandro Manzoni	Logodnicii
Guido Milanesi	Ankh, fată de rege
Giovanni Papini	Vieaţa lui Isus
—	Martorii Patimilor
Luigi Pirandello	Păcatul
W. Schäfer	Tristan
Walter Scott	Richard, Inimă-de-Leu
F. E. Sillampää	Silja
H. Sienkievicz	Quo Vadis
—	Prin foc şi sabie
—	Potopul
—	Pan Wolodowski
Emil Strauss	Omul gol
W. M. Thackeray	Bâlciul deşertăciunilor
Orio Vergani	Reprezentaţie la pension

PREŢUL LEI 140.—